

Komiteanmietintö ensimmäisen ja avustavan toisen kaupunginvoudin virkavarain säilyttämisestä.

Kaupunginvaltuustolle.

Käsitellessään viime syyskuun 1 p:nä maistraatin esitystä ulosottolaitoksen tarkastajan antaman kertomuksen johdosta vuodelta 1925 (*Pain. asiakirj. 1926 n:o 27*) päätti kaupunginvaltuusto, rahatoimikamarin esityksestä, asettaa komitean, johon kuuluu kolme Valtuuston edustajaa sekä yksi maistraatin ja yksi rahatoimikamarin edustaja, tutkimaan kysymystä, miten kaupunginvoutien ja eritoten ensimmäisen kaupunginvoudin perimäin varain säilyttämistapa asianmukaisimmin olisi järjestettävä sekä mihin muihin toimenpiteisiin ehkä olisi ryhdyttävä tarkastajan antaman vuosikertomuksen johdosta. Sen ohessa valitsi Valtuusto puolestaan komitean jäseniksi allekirjoittaneet Norrménin, Koskimiehen ja Halmeen. Maistraatti valitsi sittemmin komiteaan allekirjoittaneen Gottlebenin ja rahatoimikamari allekirjoittaneen Levoniuksen.

Komitea perustautui syyskuun 24 p:nä ja valitsi tällöin puheenjohtajakseen allekirjoittaneen Norrménin. Työn aikana on komitea pitänyt yhteisiä neuvotteluja ensimmäisen kaupunginvoudin, varatuomari Paul K. Laxénin, avustavan toisen kaupunginvoudin Einar Holmbergin ja kaupunginkamreeri Paul J. Björkin kanssa. Nytemmin täytettyään tehtävänsä komitea täten jättää alempana olevan mietinnön ehdotuksineen nyt esillä olevassa asiassa.

Komitea on, ennenkuin se esittää kantansa maistraatin ehdotukseen nähden kaupunginvoudinkonttorin ulosottoihin perittyjen varain säilyttämistavan mahdollisista muutoksista, pitänyt välttämättömänä kosketella kysymystä kaupunginvoutien virka-asemasta ja yleisistä palvelusehdoista. Kaupunginvoutien virka-asen ja irtisanomattomuus

Ulosottolain 1 luvun 2 §:n mukaan on kaupunginvouti ulosottomies kaupungissa ja hoitaa tässä ominaisuudessa ulosottoasioiden täytäntöönpanoa. ^{31/10} 1896 annetussa asetuksessa kaupunginvoudin asettamisesta ja tuollaisen viran saamisen ehdoista säädetään, että kaupunginvoudin palkkaa koskeva päätös, sillä tavoin kuin kaupunkien maistraattien palkkoihin nähden tapahtuu, on alistettava hallituksen tutkittavaksi. Äsken mainitussa Ulosottolain kohdassa sää-

detään edelleen, että, jos kaupungissa tarvitaan useampia kuin yksi kaupunginvouti, määrätään niiden luku ja toimiala erityisellä valtion antamalla asetuksella. Tämän perusteella on ²⁸/₁₂ 1896 annetulla asetuksella määrätty, että Helsingin kaupungissa tulee olla kaksi kaupunginvoutia, joita nimitetään ensimmäiseksi ja toiseksi kaupunginvoudiksi, jolloin ulosottotehtävät ovat niin jaetut, että ensimmäisen kaupunginvoudin tulee pitää huolta tuomion tai päätöksen nojalla vaaditusta täytäntöönpanosta, sekä että toinen kaupunginvouti on ulosottomiehenä sellaisiin veroihin, yleisiin maksuihin, toimituskirjain lunastuksiin y. m. nähden, joista ulosmittaus ilman tuomiota tai päätöstä voidaan toimittaa.

Sellaisille virkamiehille tulevista oikeuksista ja velvollisuuksista, joiden virat on lakkautettu, ¹⁹/₁₂ 1922 annetun lain 10 §:n mukaan suoritetaan lakkautuspalkka kaupunginvoudille, jonka virka on lakkautettu, valtionvaroista.

Uusi ²⁹/₆ 1926 valtion viran tai pysyvän toimen haltijain nimittämiskirjoista sekä heidän oikeudestaan pysyä virassaan tai toimessaan annettu laki ei sisällä mitään erikoismääräystä kaupunginvoudin virka-asemasta. Tämän lain 1 ja 22 §:n mukaan on laki sovellettava valtion viran tai pysyvän toimen haltijoihin sekä myös muihin viranpitäjiin, *milloin valtionviranomaisen on nimittänyt tai on ollut osallisena viran tai toimen haltijan nimittämisessä*. Kun maistraatti nimittää kaupunginvoudin ja se, vaikkakin se toimii valtion hallinnon alalla, kuitenkin lienee katsottava kunnalliseksi viranomaiseksi, ei komitean mielestä äsken mainittua n. s. virkamieslakia näy voitavan soveltaa kaupunginvoutiin.

Ulosottolain 1 luvun 12 §:ssä on sitä vastoin erikoismääräyksiä kaupunginvoudin virka-asemasta, jotka eivät kuitenkaan ole täydellisiä. Siten on ulosotonhaltijalla (maistraatilla) valta, milloin ulosottomies (kaupunginvouti) on jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, antaa hairahtuneelle varoitus tai tuomita hänet sakkoihin tai *erotettavaksi virkansa toimittamisesta korkeintaan kolmeksi kuukaudeksi*. Jos virheen harkitaan voivan tuottaa kovemman rangaistuksen, tai jos asia on oikeudessa selvitettävä, lykättäköön se sinne; ja saa ulosotonhaltija, milloin syytä on, pitää *hairahtuneen toistaiseksi erillään viran toimittamisesta*. Saman lain 5 §:n mukaan on maistraatti ulosotonhaltijana oikeutettu, milloin ulosmittausten tilapäinen lisäännys tai muut syyt välttämättömästi vaativat, määrääjäksi tahi erityisiä toimituksia varten määräämään eri ulosottomiehen; *tuollaisen määräyksen voi ulosotonhaltija peruuttaa, milloin syytä on*.

Lukuunottamatta näitä säännöksiä kaupunginvoudin pidättämisestä viran-toimituksesta tai virasta erottamisesta tuomion perusteella ei yleisessä laissa tai asetuksissa ole minkäänlaisia määräyksiä kaupunginvoudin erottamisesta irtisanomisen nojalla tai hänen oikeudestaan pysyä virassa.

Kuten edellä esitetystä käy ilmi, on kysymys kaupunginvoudin oikeudellisesta asemasta perin epäselvä. Toiselta puolen toimii kaupunginvouti valtion laskuun, ulosottolaitos kun oikeudenhoitoon kuuluvana on valtion tehtävä; hänen palkkansa on hallituksen vahvistettava, ja jos hänen virkansa lakkautetaan suo-

ritetaan lakkautuspalkkaa hänelle valtion varoista. Toiselta puolen nimittää hänet kunnanviranomaisen, hän on eräissä tapauksissa sen tuomiopiiriin kuuluva kurinpidollisessa suhteessa sekä palkkaa hänet kunta. Kun voimassa olevassa laissa on aukko siihen nähden voidaanko ja miten kaupunginvouti erottaa muutoin kuin kurinpito- tai rikostuomion perusteella tai viran lakkautuksen johdosta, ei komitea ole tahtonut määrätä kantaansa kaupunginvoudin oikeudellista virka-asemaa koskevassa kysymyksessä, sitäkin vähemmällä syyllä kun tähän kysymykseen vastaamisella ei ole ratkaisevaa merkitystä komitean varsinaisen tehtävän täyttämiseen nähden.

Pantaessa täytäntöön tuomioita tai päätöksiä, jotka koskevat rahasuorituksia, vastaanottaa ensimmäinen kaupunginvouti rahoja joko maksuna velalliselta tai ulosmitatun irtaimen omaisuuden pakkomyynnin kautta tai rahan ulosmittauksen kautta, mikä viimeksi mainittu kuitenkin sattunee perin harvoin. Yleisenä periaatteena on, ettei saamamies antamatta panttia tai takuuta saa nostaa saamistaan, ennenkuin tuomio tai päätös on voittanut laillisen voiman. Useissa tapauksissa, jolloin täytäntöön panttavaksi annettu tuomio tai päätös alistetaan ylemmän oikeuden harkittavaksi ja velallinen ei lainkaan tai ei ainakaan heti, kun rahavarat ovat nostettavissa, anna panttia tai takuuta, joutuu ensimmäinen kaupunginvouti pitemmän tai lyhemmän ajan hoitamaan niitä ¹⁾. Mutta sattuu varsin usein, ettei velkoja, silloinkaan kun tuomio tai päätös on saanut laillisen voiman eikä mitään laillista estettä ole varojen nostamiseen, jostain syystä pitemmän tai lyhemmän ajan kuluessa nosta saamistaan. Olkoon että varat on pidettävä saamamiehen saatavissa takausta vastaan tai ilman sitä tulee kaupunginvoudin ulosottolain 6 luvun 1 §:n mukaan maksaa ne niin pian kuin mahdollista ja yleensä viimeistään neljäntoista päivän kuluessa siitä kuin rahat on vastaanotettu.

Ensimmäisen kaupunginvoudin rahavarojen hoito.

Suurin osa ensimmäisen kaupunginvoudin hallussa olevista varoista ovat tavallisesti sellaisia, jotka yksityisten ulosotonhakijain tulee saada panttia tai takuuta vastaan, mutta joita he eivät ole vielä nostaneet. Pienempi osa on sitä vastoin sellaisia, joiden nostamiseen ulosotonhakijoilla on ehdoton oikeus.

Kaupunginvoudin hoidettavana voi sitä paitsi olla takavarikoituja tai hukkaamiskiellon alaisia varoja. Edelliseen tapaukseen nähden voi maistraatti velkojan tai velallisen anomuksesta määrätä varat panttaviksi maistraatin hyväksymään pankkilaitokseen. ²⁾

¹⁾ Käytännössä edellä sanottu koskee parhaasta päästä hovioikeuden tuomioita ja sitä paitsi alioikeuden vetoon pantuja vekselipäätöksiä. Jotta alioikeuden tuomio tai päätös muissa tapauksissa voisi johtaa ulosmitatun omaisuuden pakkomyyntiin, vaaditaan yleensä että tuomio tai päätös on saanut laillisen voiman tai, päinvastaisessa tapauksessa, että velallinen suostuu myyntiin (Ulosottolain 3 luvun 7 §).

²⁾ Ulosottolain 7 luvun 9 §.

Kantamiinsa rahavaroihin nähden on ensimmäinen kaupunginvouti henkilökohtaisesti vastuunalainen ja tulee hänen tuossa suhteessa asettaa pantti tai takaus maistraatin vahvistamaan määrään. Ensimmäisen kaupunginvoudin varoissa olevasta vajauksesta voidaan maistraatin jäsenet saattaa vastuuseen ainoastaan siinä tapauksessa, että maistraatti on laiminlyönyt lainmukaisen valvontavelvollisuutensa ja sen johdosta helpottanut vajauksen syntymistä. Sitävastoin ei valtio eikä kunta voimassa olevan lain mukaan ole vastuussa nyt puheenaolevista varoista, ja näin on laita siitä riippumatta onko syntynyt vahinko aiheutunut virkavirheen johdosta tai sitä ei lainkaan voida lukea asianomaisen virkamiehen syyksi, kuten on laita esimerkiksi varkauden, ryöstön, tulipalon y. m. s. sattua ¹⁾.

Korkovarot
ja oikeus
niihin.

Kuten maistraatti huomauttaa, säilyttää ensimmäinen kaupunginvouti suurimman osan asianomaisten velkojain laskuun perittyjä, heidän nostamattaan olevia varoja yksityisessä pankkilaitoksessa, saaden itse niille kertyneet korot. Kysymystä kenelle nämä korkovarot oikeastaan kuuluvat ei ole laissa järjestelty. Luonnollisin käsitys olisi, että ne kuuluisivat velkojalle itselleen, ainakin siitä ajankohdasta lukien, jolloin tuomio tai päätös on saanut laillisen voiman ja hänen oikeutensa perittyyn pääomaan siis lopullisesti on todettu. Ulosottolain 6 luvun 24 §:n 1 mom., joka järjestee velkojan oikeutta korkoon, määrää kuitenkin, että velkojalla, joka laiminlyö maksun ottamisen ulosmitatusta omaisuudesta, älköön olko oikeutta saada korkoa siitä ajasta asti, jolloin maksu oli hänen saatavissaan, ja saman luvun 25 § velvoittaa ulosottomiehen, joka pidättää varoja velkojalta, kun tämä on oikeutettu ne saamaan ja ilmoittautuu niitä nostamaan, maksamaan säädetyt korot ja vastaamaan virkavirheestä. Nämä säännökset *kieltävät* siis nimenomaan *velkojalta oikeuden saada korkoa* ajalta ennenkuin hän saapuu nostamaan saatavansa. Kun lainsäätäjällä on asettunut tälle kannalle myöntämättä korkovaroja kenellekään toiselle, voitaneen täydellä syyllä väittää, ettei kukaan lain mukaan voi vaatia itselleen näitä varoja. Mitä eritoten valtioon ja kuntaan tulee, on huomattava, että julkinen oikeus ei tunne kunnalle tai valtiolle tulevia korkotuloja ulosottoasioissa tai mitään oikeusperustetta mainittujen korkovarain saamiseen. Tämän yhteydessä on, ettei Ulosottolaissakaan ole määräystä, paitsi erinäisistä laissa erityisesti mainituista tapauksista, että kaupunginvoudin perimät varat yleensä on pantava pankkiin tai yleiseen laitokseen.

Tämän yhteydessä sopii mainita, miten tämänlaatuiset asiat ovat järjestetyt Ruotsissa. Ruotsin ulosottolain 160 §, sellaisena kuin se on 1917 vuoden lain mukaan, säättää, että ulosottomiehelle kertyneet ja velkojalle tulevat varat on, paitsi eräissä poikkeustapauksissa, ulosottomiehen pidettävä velkojan saatavissa kahden viikon aikana siitä päivästä lukien, jona velkoja on oikeutettu saamaan

¹⁾ Maaliskuun 27 p:nä 1926 on hallitus tehnyt esityksen laiksi valtion vastuunalaisuudesta virkamiehen tuottamasta vahingosta. Tämän lakiehdotuksen 11 §:n mukaan sovellettaisiin lakia kunnallislain ulosottoviranomaisiin, kuitenkin siten, ettei valtio joutuisi vastaamaan kunnalle itselleen koituneesta vahingosta.

varat. Ellei velkoja nosta varoja tämän ajan kuluessa, on ulosottomiehen viipymättä sijoitettava ne lääninrahastoon; ja tulee ulosottomiehen sittemmin käyttämällä rahojen sijoitustodistusta tehdä tili velkojalle. — Heinäkuun 10 p:nä 1899 annetun julistuksen mukaan kielletään kaupunginvouti omassa nimessään panemasta virkavaroja pankkilaitokseen. Valtio on eräissä tapauksissa vastuunalainen virkamiehen aiheuttamasta vahingosta. (Heinäkuun 10 p:nä 1899 annettu laki).

Edellämainitussa kirjelmässään huomauttaa maistraatti, että ensimmäisen kaupunginvoudin konttorissa tähän saakka noudatettua järjestelmää, jonka mukaan perittyjen, asiallisen nostamatta olevain varain korot tulevat kaupunginvoudille, on pidettävä sopimattomana ja olisi se sen vuoksi poistettava. Komitea on täydelleen yksimielinen maistraatin kanssa. Ennenkuin tämä muutos voidaan toimeenpanna, on kuitenkin määrättävä, kuka on oikeutettu saamaan mainitut korkovarot. Kuten edellä on huomautettu, ei kukaan lainmukaisesti voi vaatia niitä itselleen. Tähän nähden ja kun perittyjen varain sijoittaminen pankkiin sitäpaitsi koskee kaupunginvoudin virkavelvollisuuksia, joita Ulosottolaki¹⁾ järjestee, vaatii uudistuksen toimeenpaneminen lainsäädäntötoimenpidettä.

Käsitellessään kysymystä kenelle puheenalaiset korkovarot tämän jälkeen olisi annettava on komitea ensisijassa harkinnut sellaisen järjestelyn mahdollisuuksia, että näiden, yksityisille asiallisille kuuluvain rahamääräin korot, lukien siitä päivästä kuin kukin erä on kertynyt tai jostakin myöhemmästä ajankohdasta²⁾, pantaisiin korkoa kasvamaan asiallisten laskuun. Määrältään vähäpätöisten ulosottoasiain suuren luvun johdosta, joista kuukausittaiset palkka-ulosmittaukset muodostavat suurimman osan — määrältään yleensä 500 à 1,000 kuukaudessa — tuottaisi yleinen määräys perittyjen erien panemisesta korkoa kasvamaan yksityisten saamamiesten laskuun käytännössä monimutkaisuutta, joka useassa tapauksessa ei olisi kohtuullisessa suhteessa tämän järjestelyn saamamiehelle tuottamaan taloudelliseen hyötyyn. Siinä tapauksessa että sijoitus toimitettaisiin kaupunginvoudinkonttorin tilille ja eri korkoerien laskeminen ja kirjanpito olisi konttorin asiana, viivästyisi suoritus melkoisesti, minkä ohessa kävisi välttämättömäksi tätä tarkoitusta varten palkata enemmän henkilökuntaa. Jos taas korkoerien laskemistehtävä annettaisiin asianomaisen pankkilaitoksen toimeksi tallettamalla perityt pääomaerät suoraan niihin oikeutettujen asiallisten tilille, kävisi välttämättömäksi rajoittaa talletusvelvollisuus sellaisiin tapauksiin, jolloin oikeudenkäynnin avulla on lopullisesti todettu, kuka on oikeu-

Uudistus-
ehdotus.

¹⁾ Ks. myöskin lokakuun 31 p:nä 1896 annettua asetusta siitä mitä ulosottolakia sovellettaessa eräissä tapauksissa on huomioon otettava.

²⁾ Ulosottolain 6 luvun 1 §:n mukaan on kaupunginvouti velvollinen pitämään maksun velkojan saatavissa niin plan kuin mahdollista ja yleensä viimeistään neljäntoista päivän kuluessa siitä kuin rahat ovat hänelle kertyneet. Hallituksen heinäkuun 13 p:nä 1926 antamassa esityksessä Ulosottolain muutosta koskevasta laista on tämä aika lyhennetty kahdeksaksi päiväksi ulosmittauksen loppuun suorittamisesta tai siitä kun varoja sitä ennen on kertynyt tuhannen markan määrä.

tettu nostamaan kannetut varat¹⁾. Kuten aikaisemmin on huomautettu, muodostavat tämänlaatuiset rahamäärät kuitenkin yleensä vain pienen osan kaupunginvoudin hoitoon kuuluvista varoista.

Edellämainittujen haittojen johdosta ei komitea ole katsonut olevan ehdottaminen sellaisen järjestelmän käytäntöön ottamista, että ulosottotoimin perityt varat pantaisiin korkoa kasvamaan asiallisen laskuun²⁾. Komitea on asettunut tälle kannalle sitäkin suuremmalla syyllä, kun voimassa oleva laki yleensä ei oikeuta saamamiestä, jonka lain tai sopimuksen mukaan itsensä tulee velalliselta noutaa tai tilata maksettavaksi erääntynyt saamisensa, saamaan korkoa siltä ajalta, jona hän on laiminlyönyt noutaa tai tilata maksua³⁾.

Sitä vastoin ei komitea ole havainnut käytännössä minkäänlaisia haittoja liittyvän järjestelmään, jonka mukaan kaupunginvoudin hoidossa olevain varain korot tulisivat asianomaiselle kaupunkikunnalle. Asian sellaista ratkaisua perustelee se seikka, että kunta kustantaa ulosottolaitoksen kaupungissa. Luonnollisin ja varmuuskannalta tyydyttävin järjestely olisi, että kaupunki *omalla vastuullaan* ottaisi hoitaakseen perityt varat, kuitenkin lukuun ottamatta käsikassaa pienelaisten maksujen suoritusta varten kaupunginvoudinkonttorissa. Käytännössä voitaisiin menetellä esim. siten, että kaupunginvouti velvoitettaisiin toimittamaan perityt varat, lukuun ottamatta käsikassaan varattua määrää, kaupungin rahatoimikonttoriin (kaupunginkassaan), jonka sitten tulisi kaupunginvoudin käytettäväksi avata pankissa tili rahatoimikonttorin määräämälle summalle. Tältä tililtä varoja suoritettaessa tulisi kaupunginvoudin kirjoittaa maksuosoitukset tavallisessa järjestyksessä ja välittömästi asianomaisen pankin maksettaviksi. Tällainen järjestely olisi yksinkertainen eikä aikaansaisi minkäänlaisia vaikeuksia käytännössä. Tilin ylittämistä ei myöskään olisi peljättävissä, kun pankki ei tietenkään lunastaisi tilillä olevaa rahamäärää ylittäviä maksu-

¹⁾ Huom. Ulosottolain 3 luvun 14 §:n 1 mom:n periaatteellinen säännös siitä, että saamamies, joka on saanut nostaa ulosottotoimin perittyjä varoja tuomion nojalla, joka jälkeinpäin muutetaan, on velvollinen maksamaan takaisin rahamäärän ynnä korkoa kuusi sadalta päivästä lukien, jona rahat ovat kertyneet ulosottomiehelle.

²⁾ Norjan pakkoikäntöönpanosta elokuun 13 p:nä 1915 annetun lain 58 § säättää, että varat, jotka ulosottoviranomainen ottaa sällöönsä tai jotka tälle viranomaiselle (tai erityiselle rahainperijälle) maksetaan, on, milloin niitä ei heti tai lähitulevaisuudessa tarvita, pantava säästöpankkiin mahdollisimman edullisin ehdoin.

³⁾ Lokakuun 31 p:nä 1896 annetun asetuksen 24 §:n mukaan siitä mitä eräissä tapauksissa ulosottolaki sovellettaessa on huomioonotettava, tulee ulosottomiehen, kun saamamies kirjallisesti on pyytänyt varoja lähetettäväksi postitse, lähettää ne ilmoitetulla osoitteella. Hallituksen edellämainitussa heinäkuun 13 p:nä 1926 päivätyssä esityksessä säädetään, että varat on lähetettävä kahdeksan päivän kuluessa, minkä ohessa määrätään, että ulosottomiehen, jollei tuollaista pyyntöä ole esitetty, yleensä on mainitun ajan kuluessa kirjallisesti ilmoitettava velkojalle, jonka osoitteen hän tuntee, että kertyneitä varoja on nostettavissa.

osoituksia. Toiselta puolen kaupunginvouti olisi samoin kuin tähän asti vastuunalainen perittyjen varain tilittämisestä ja suorittamisesta asianomistajille, jota vastoin toiselta puolen kaupungin vastuu rajoittuisi rahatoimikonttoriin toimitettujen ja pankkitilille talletettujen varain olemassaoloon.

Kun edellä ehdotettu järjestely lisää kaupunkikunnan vastuunalaisuutta, olisi nimenomaisella lainsäädännöksellä jätettävä kunkin kaupungin valtuuston asiaksi ensi sijassa ratkaista ottaako kaupunki huolekseen kaupunginvoudin rahain hallinnon. Siihen nähden että varain hoito siinä tapauksessa olisi rahatoimikamarin asia, vaatii päätös tässä kohden tekemään myös lisäyksen rahatoimikamarin ohjesääntöön, ellei siinä jo ole tarpeellisia, uskottujen varain hoitoa järjesteleviä määräyksiä.

Jos edellämainitunlainen lain muutos pantaisiin toimeen ja Helsingin kaupunki tämän nojalla saisi ensimmäisen kaupunginvoudin korkotulot, olisi hänen palkkaansa korotettava. Ensimmäinen kaupunginvouti kuuluu tätä nykyä 5 palkkaluokkaan, 1,760 markan pohjapalkoin kuukaudessa VIII palkka-asteikon mukaan. Palkkaa määrättäessä olisi otettava huomioon, että ensimmäisellä kaupunginvoudilla myöskin on virkasivutuloja toimituspalkkioina, pöytäkirjan- ja muina lunastuksina y. m. arviolta kaikkiaan 2,000 markan määrä kuukaudessa. Tämän yhteydessä olisi sellainenkin muutos toimeenpantava, että yhden avustavan ensimmäisen kaupunginvoudin palkka, jota tätä nykyä ensimmäinen kaupunginvouti maksaa n. 1,200 markan määrän kuukaudessa, tulisi kaupungin maksettavaksi. Näitä asioita koskeva päätös olisi Kaupunginvaltuuston tehtävä sittenkun edellämainittu lainmuutos on toimeenpantu.

Kertomuksessaan ehdottaa ulosottolaitoksen tarkastaja, että perityt rahamäärät, joita asialliset eivät nosta kymmenen vuoden kuluessa niiden kertymisestä, poistettaisiin kaupunginvoudinkonttorin kirjoista ja joko tulisivat valtiolle tai muodostettaisiin rahastoksi jotakin valtion tai kunnan hyväntekeväisyystarkoitusta varten. Komitea yhtyy tähän ehdotukseen siinä muodossa, että asialliselta, joka ei ole anonut varain nostamista kymmenen vuoden kuluessa niiden maksamisesta, erityisellä lainsäädännöksellä otettaisiin oikeus näihin varoihin, jolloin ne kaupungissa tulisivat kaupunginkassalle ja maalla valtiolle. Samalla tavoin olisi tarkastajan kertomuksessa mainitut pantit, joita ei peritä kymmenen vuoden kuluessa siitä kuin pantinantaja tietävästi on tullut oikeutetuksi saamaan sen takaisin, muutettava rahaksi kaupunkikunnan tai valtion laskuun.

Kuten maistraatin kirjelmästä käy ilmi, kannetaan pankkikorkoa myöskin toisen kaupunginvoudin ilman tuomiota tai päätöstä perimistä veroista y. m., jotka eivät tule Helsingin kaupungille. Tällä tarkoitetaan toisella paikkakunnalla maassa maksuunpantuja veroja, joitten periminen verovelvollisen tänne muuton johdosta tai muusta laillisesta syystä on annettu toisen kaupunginvoudin suoritettavaksi virka-aputoimena. Tämänlaatuisista asioista huolehtii avustava toinen kaupunginvouti, joka myös nauttii perittyjen varain korkotulot.

Toisen kaupunginvoudin korkotulot.

Puheenalaisista varoista säädetään helmikuun 27 p:nä 1897 annetun asetuksen 8 §:ssä, joka asetus sisältää erityisiä määräyksiä verojen, yleisten maksujen y. m. ulosmittauksesta, että niistä on tehtävä tili viimeistään kolmen kuukauden kuluessa siitä kuin virka-apua on pyydetty — tätä määräystä ei aina liene noudatettu käytännössä — minkä ohessa kaupunginvouti on velvollinen maistraatin antaman määräyksen mukaan ennen tilinteon antamista asianomaiselle lähettämään mitä veroista on voinut kertyä. Viimemainittu säännös on annettu sen johdosta, että virka-aputoimin tulevissa jäämisluetteloissa on useita verovelvollisia, joiden verot sittemmin kertyvät vähitellen niin, että eräät erät voivat olla loppuunkäsiteltyjä paljoa ennen kuin tilitys koko jäämisluettelosta annetaan.

Mikäli komitean tiedossa on, ei Helsingin maistraatti ole antanut mitään määräystä siitä kuinka usein avustavan toisen kaupunginvoudin tulee asianomaiselle toimeksiantajalle lähettää kertyvät verovarot. Ulosottolaitoksen tarkastajan antaman ohjeen mukaan lähetettäneen ne nyttemmin verraten usein, ja on komitea sitä mieltä, että maistraatin vielä olisi koetettava jouduttaa kertyneitten verojen suoritusta, niin että avustavan toisen kaupunginvoudin hoitama kassa, joka tähän saakka yleensä lienee noussut noin 200,000 markkaan, vähenisi mahdollisimman pieneksi ja mahdolliset korkotulot sen johdosta aivan vähäpätöisiksi. Sitä vastoin olisi komitean mielestä sopimatonta määrätä varat pantaviksi korkoa kasvamaan kaupungin laskuun, koska nämä varat, kuten edellä on huomautettu, on toimitettava toimeksiantajalle virkateitse ja hyvä järjestys näyttää vaativan, että ne lähetetään mikäli mahdollista viipymättä.

Komitea on sen vuoksi sitä mieltä, ettei maistraatin kirjelmän, mikäli se koskee avustavaa toista kaupunginvoutia, tulisi aiheuttaa mitään päätöstä Valtuuston puolelta.

Edellä esitetyn perusteella komitea kunnioittaen ehdottaa, että Kaupunginvaltuusto anois hallitukselta annettavaksi esityksen eduskunnalle seuraavista lisäyksistä Ulosottolakiin:

Komitean
hdotusten
hdistelmä.

1) Kaupungissa voi kaupunginvaltuusto antaa rahatoimikamarin tehtäväksi ulosottomiehen sijasta hoitaa tuomion tai päätöksen nojalla perittyjä sekä takavarikoituja tai hukkaamiskiellon alaisia rahavaroja. Rahatoimikamarin siten hoitamista rahoista vastaa kaupunki oikeutettuna saamaan hyväkseen niiden korkotulot.

2) Tuomion tai päätöksen nojalla peritty rahamäärä, jota asiallinen ei nosta kymmenen vuoden kuluessa siitä kuin rahamäärä on kertynyt ulosottomiehelle, on kaupungissa tuleva kunnalle ja maalla valtiolle.

3) Ulosottomiehelle voimassa olevain säännösten mukaan annettu irtain pantti, jota hän ei ole muuttanut rahaksi ja jota ei peritä kymmenen vuoden kuluessa siitä kuin pantinantaja tiettävästi on tullut oikeutetuksi saamaan sen takaisin, on kaupungissa muutettava rahaksi kunnan ja maalla valtion laskuun.

Helsingissä, joulukuun 20 p:nä 1926.

Gustaf Norrmén.

Edv. Gottleben.

Kaarlo Koskimies.

A. Halme.

J. Ax. Levonius.

Einar Cavonius.